

КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД

КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“

Утвърждавам,

Ректор:

С. К.
/ДОЦ. Д-Р СТОЯН КИРОВ/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

По дисциплината:	ОСНОВИ НА СЧЕТОВОДСТВОТО
Включена като	ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
В учебния план на специалност:	ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ
Професионално направление:	ТУРИЗЪМ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	ШЕСТ СЕМЕСТЪРА
Форма на обучение	РЕДОВНО
Катедра, осигуряваща обучението	БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ

БЛАГОЕВГРАД
2022

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Семестър	Кредити	Аудиторна заетост			Извънаудиторна заетост
		общо	лекции	семинари	
IV	5	45	30	15	95
Оценяване					Текущ контрол, курсова работа и писмен изпит

II. АНОТАЦИЯ

Лекционният курс по дисциплината „Основи на счетоводството“ е разработен в съответствие с общите цели на специалност „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ“. Разглеждат се научно - теоретични и методологични основи на счетоводството - същност, способности, средства, както и организацията на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система.

III. ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Целта на учебната дисциплина “Основи на счетоводството” е студентите да усвоят знания и се постави началото на поэтапното придобиване на теоретични професионални знания като се постигне баланс между теоретичната и практикоприложната подготовка. Да се формира приятиен апарат у студентите, да се осигури пълната и изчерпателна научна и практико-приложна подготовка на студентите в тази важна област на научно знание, в качеството ѝ на фундамент на счетоводството.

Основните задачи, които следва да бъдат решавани при реализацията на учебната програма са:

1. Използване на съвременни методи на преподаване и ресурсно осигуряване на лекциите практическите занятия по дисциплината;
2. Стимулиране работата в различните форми на извънаудиторна заетост;
3. Приложение на придобитите знания в другите учебни дисциплини и в практиката.

Методи на преподаване: информационно и ресурсно осигуряване на лекциите по дисциплината. Лекциите по тази учебна дисциплина се провеждат по традиционния начин чрез запознаване на студентите с преподавания материал. Задължително в началото на всяка лекция се спазва правилото за кратка интродукция за осигуряване на преходност от една тема към друга. При представяне на нова тематика на студентите се осъществява разискване с тях, за да се постигне приемственост между лекциите и формулиране на заключения от тях с цел въвеждане в новия материал. Спазено е изискването лекциите да са схематично и таблично илюстрирани с необходими за целите на обучението примери. Методи на преподаване, информационно и ресурсно осигуряване на семинарните знания.

Семинарните занятия по дисциплината следват преподадения материал, като целта е да им се придаде практическа насоченост, с оглед придобиване на умения студентите да прилагат усвоените знания. При провеждане на упражнения се акцентира върху водещите и основни теми в учебната дисциплина. По време на упражненията се илюстрират конкретни примери, решават се практически казуси, провокират се дискусии по проблемни области с оглед насочване на студентите към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и заключения по дискуссионни въпроси. По време на някои от упражненията на студентите се поставят задания, върху които трябва да подготвят писмени разработки, които са обект на разглеждане в изнасяните лекции или обсъждане в следващи семинарни занятия.

Очаквани резултати: След преминаване на курса по дисциплината студентите трябва да са придобили основни знания по основи на счетоводството, което е особено важно като базови знания с оглед бъдещата им реализация в избраната от тях сфера.

Придобити компетенции

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

- Ще знаят:** Основни понятия в счетоводството. Разбиране и анализиране на счетоводните проблеми. Познаване и ползване на специфичните средства за анализ на счетоводните казуси.
- Ще могат:** Да формират собствено виждане за процесите на пазара и неговия механизъм. Да възприемат основните положения на счетоводната дисциплина. Да използват подходящи модели за обяснение на счетоводните явления.

Необходими предходни знания - Студентите трябва да знаят или да могат на базата на усвоения обем от знания от изучените дисциплини да описват съдържанието на работата в отделните звена на туристическите бюра, хотелите и туристическите фирми. Установяването на предварителните знания и умения на студентите по учебната дисциплина, тяхната методика при усвояване на материала, мотивите и интересът към дисциплината са предпоставка за постигане на заложените цели и задачи. За установяването на входното ниво на студентите се използват различни прийоми като: дискусии със студентите, решаване на практически казуси, тест-анкети или писмени разработки от студентите. Според получените резултати от тестването на студентите за определяне на входното им ниво се адаптира съдържанието, обема на материала, както и използваните методи за преподаване.

IV. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

A. ЛЕКЦИИ

N	ТЕМИ	Лекции
1	<p>ПЪРВА ТЕМА: Счетоводството като информационна и контролна система</p> <p>1. Същност, място и роля на отчетната информация при управление на предприятието.</p> <p>2. Видове стопанска отчетност.</p> <p>3. Същност и място на счетоводството в управление на предприятието.</p>	3

	<p>4. Нормативна уредба на счетоводството в РБългария на сегашния етап на развитие на страната.</p> <p>5. Принципи, върху основата на които се осъществява счетоводството (счетоводната дейност), изисквания и задачи, произтичащи от тях.</p> <p>6. Предмет и методи на счетоводството - основни теоретични постановки</p>	
2	<p>ВТОРА ТЕМА: <i>Обекти на счетоводството.</i></p> <p>1. Стопанските средства на предприятието като обект на счетоводството в качеството му на информационна и контролна система.</p> <p>2. Източници на стопански средства на предприятието като обект на счетоводството.</p> <p>3. Стопанските процеси в предприятието като обект на счетоводството</p>	3
3	<p>ТРЕТА ТЕМА: <i>Способ на балансовото обобщаване.</i></p> <p>1. Счетоводният баланс като средство на балансовото обобщаване на активите и пасивите на предприятието. Същност, строеж, структура и съдържание.</p> <p>2. Видове балансови статии - х-ка и информационно предназначение.</p> <p>3. Видове счетоводни баланси</p> <p>4. Основни видове изменения в счетоводния баланс, предизвикани от извършените в предприятието стопански операции (баланси изменения).</p>	2
4	<p>ЧЕТВЪРТА ТЕМА: <i>Двустранно записване в системата на счетоводните сметки.</i></p> <p>1. Същност, строеж, структура и предназначение на счетоводната система.</p> <p>2. Способ на двойно записване в системата на счетоводните сметки</p> <p>3. Хронологично и систематично отчитане на стопанските операции при прилагане на способа на двойно записване в счетоводството. Счетоводни статии.</p> <p>4. Видове счетоводни сметки и класификацията им съобразно техния характер и предназначение в счетоводния процес.</p> <p>5. Сметкоплан. Същност, строеж и предназначение.</p> <p>6. Обобщаване на данните от текущото отчитане в системата на счетоводните сметки.</p>	2
5	<p>ПЕТА ТЕМА: <i>Връзка и зависимости между счетоводния баланс и системата на счетоводните сметки в процеса на счетоводното отчитане на дейността на предприятието. Оборотни ведомости. Същност, видове и начини на съставяне</i></p>	2
6	<p>ШЕСТА ТЕМА: <i>Способ на документирането.</i></p> <p>1. Счетоводният документ като средство на способа на документирането - същност, строеж, съдържание и</p>	2

	<p>предназначение.</p> <p>2. Видове счетоводни документи.</p> <p>3. Документооборот и неговата организация в предприятието.</p> <p>4. Ред на съставяне, съхраняване и опазване на счетоводните документи.</p>	
7	<p>СЕДМА ТЕМА: <i>Инвентаризацията като способ на счетоводството</i></p> <p>1. Инвентаризацията като средство на способа на инвентаризирането. Същност, предназначение и организация.</p> <p>2. Ред за извършване на инвентаризациите.</p> <p>3. Документи, които се съставят в резултат на извършена инвентаризация на активите и пасивите на предприятието.</p> <p>4. Счетоводно отчитане на резултатите от извършена инвентаризация на активите и пасивите на предприятието.</p>	2
8	<p>ОСМА ТЕМА: <i>Оценката и калкулирането.</i></p> <p>1. Същност и видове оценки на активи и пасиви по Закона за счетоводството.</p> <p>2. Същност на калкулирането. Калкулацията - средство на способа на калкулирането. Същност, строеж и съдържание, видове калкулации</p>	2
9	<p>ДЕВЕТА ТЕМА: <i>Обобщаване на счетоводната информация (способ на сводката)</i></p> <p>1. Същност на обобщаването (сводката) на счетоводната информация.</p> <p>2. Годишно счетоводно приключване и годишен счетоводен отчет - същност, съдържание и предназначение.</p>	2
10	<p>ДЕСЕТА ТЕМА: <i>Организация на счетоводството в РБългария</i></p> <p>1. Организация на методологическото ръководство на счетоводството.</p> <p>2. Организация на счетоводството в предприятието.</p> <p>3. Роля, място, задължения и отговорности на главния счетоводител</p>	2
11	<p>ЕДИНАДЕСЕТА ТЕМА: <i>Принципи на счетоводното отчитане на разходите за амортизация на материалите.</i></p> <p>1. Счетоводно отчитане на амортизациите. Методи на амортизации.</p> <p>2. Счетоводно отчитане на разходите на материали за дейността. Методи на оценка на материалните запаси.</p>	2
12	<p>ДВАНАДЕСЕТА ТЕМА: <i>Принципи на финансово отчитане разходите за труд и осигуровки.</i></p> <p>1. Счетоводна отчетност на разходите за труд.</p> <p>2. Счетоводна отчетност на разходите за осигуровки</p>	2
13	<p>ТРИНАДЕСЕТА ТЕМА: <i>Принципи на финансовото</i></p>	2

	отчитане на производството и реализацията на предприятието 1. Счетоводно отчитане на разходите за дейността. 2. Счетоводно отчитане на реализацията на продукцията.	
14	ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ТЕМА: Принципи на счетоводно отчитане на капитала, резервите и финансовите резултати 1. Счетоводно отчитане на основния и допълнителен капитал и резервите. 2. Счетоводно отчитане на финансовите резултати от дейността на предприятието	2
ОБЩО ЛЕКЦИИ		30

Б. СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

ТЕМИ

№	Тема	Хорариум
1.	Исторически преглед на развитието счетоводната наука	1
2.	Обекти на счетоводството. Стопански процеси в предприятията	1
3.	Счетоводен баланс. Балансови статии	1
4.	Счетоводни сметки. Сметкоплан	1
5.	Оборотни ведомости	1
6.	Видове счетоводни документи	1
7.	Инвентаризация	1
8.	Дейности по калкулиране	1
9.	Годишно счетоводно приключване	1
10.	Счетоводството в България	1
11.	Амортизации и оценка на материални запаси	1
12.	Разходи за труд и осигуровки	1
13.	Счетоводно отчитане дейностите на предприятието	1
14.	Организация на счетоводната дейност в исторически аспект	1
15.	Предизвикателства в сферата на счетоводните дейности. Счетоводно законодателство	1
ОБЩО УПРАЖНЕНИЯ		15

В. ЛИТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Дурин С., Ж. Бонев, Д. Дурина, Теория на счетоводството, Изд. ФорКом, 2022
2. Стоянов С., К. Савова, А. Филипова – Сланчева, Н. Николова, Счетоводство (основен курс), Изд. УНСС, 2018

3. Вергиев Д., (2015). Счетоводство на предприятието (приложен курс), Изд. Либра Скорп, София, 2015
4. Петров Л., Основи на счетоводството, Изд. Мартилен, 2011

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

5. Коева – Димитрова Л.,М. Минчев, Въведение в счетоводството, Изд. МУ проф. Д-р Параскев Стоянов, 2017
6. Kreston BulMar, Практическо счетоводство, 2020

III. ЕЛЕКТРОННИ ИЗТОЧНИЦИ

7. Eknigibg.net

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Обучението по учебната дисциплина „Основи на счетоводството” се извършва под формата на лекции и семинарни упражнения. Вадължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал. В лекциите се използват интерактивни методи като тематични беседи, илюстриран табличен и графически материал, представен посредством мултимедиен проектор.

Информационното и ресурсното осигуряване на лекциите се свежда още до видео материали, он-лайн ресурси, брошури, публикации, периодични издания, уеб страници и други.

2) МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ, ИНФОРМАЦИОННО И РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА СЕМИНАРНИТЕ ЗАНЯТИЯ ПО ДИСЦИПЛИНАТА

“ Основи на счетоводството”.

Темите на семинарните занятия следват преподавания по време на лекциите учебен материал. Целта е студентите да придобият умения да прилагат усвоените знания. На студентите се обявяват предварително проблемите, по които трябва да се подготвят за семинарните упражнения. По време на упражненията се решават практически казуси и тестове, осъществяват се дискусии по проблемни области, като целта е студентите да бъдат провокирани към самостоятелна работа, логическо мислене, изказване на лични становища и преценки, правене на обобщения и извеждане на заключения по дискуссионни въпроси. На студентите се поставя задание, върху което трябва да подготвят писмена разработка, която е обект на обсъждане в семинарните занятия.

Информационното и ресурсното осигуряване на семинарните занятия се свежда до използване на мултимедия за визуализация на конкретни процеси, модели, схеми, диаграми и таблици, които ще подлежат на обсъждане в семинарните

занятия. В семестъра в рамките на семинарните занятия се правят три контролни проверки.

3) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

Разработване на курсова работа

В процеса на обучение по дисциплината студентите разработват курсова работа. Целта е студентите да придобият практически умения за събиране, обработка и анализ на данни по конкретен практически въпрос на управлението на конкурентоспособността на предприятието и разработване на конкретни управленски решения. Курсовата работа предполага проучване на конкретен управленски проблем на управлението на конкурентоспособността на предприятие от всички отрасли на националното стопанство, разработване на стратегия за повишаване на конкурентоспособността, обобщаване на основните дейности, свързани с проучването и формулиране на изводи и препоръки.

Г. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА (ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ)

1. Счетоводството в България – исторически преглед
2. Развитие на счетоводното законодателство
3. Счетоводен баланс. Годишно счетоводно приключване
4. Оценка на активи и пасиви по Закона за счетоводството

Д. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА КУРСОВА РАБОТА

- ✓ Обем на разработката – минимум 15 стандартни печатни страници.
- ✓ Структура – съдържание, увод, изложение на проблема в две части – теоретическа и практическа, заключение (изводи), използвана литература, приложения.
- ✓ Курсовата работа трябва да бъде предадена напечатана не по-късно от 13-та седмица на семестъра.

VI. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на Наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата

за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 5. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на ЧВУ Колеж по туризъм и предаване на разработената курсова работа.

2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Дисциплината завършва с изпит в края на четвърти семестър. Приоритет в обучението има практическата и самостоятелната работа на студентите. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва:

- провеждане на входящ текущ контрол на всяко семинарно занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навики за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез следните методи:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове и контролни проверки върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи;
- ✓ Използване на творчески подход при решаването на казусите.

Критерии за оценяване:

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Система от критерии за оценка:

№ по ред	Оценявани дейности	Диференциране на дейностите	Максимален брой точки
1.	Участие в дискусии	Посочва се броя часове за дискусии (ако има заложи такива) от таблицата за семинарни занятия по 1 точка за участие в обсъждания за всеки час.	15

2.	Разработване на курсова работа	Посочват се примерните теми за курсова работа заложи по-нагоре	28
3.	Тестове за проверка на текущите знания	Посочва се броя на тестовете, ако има такива описани с максимален брой точки на тест -5	5
4.	Решаване на казуси	Брой казуси 4 по 3 точки на един казус	12
5.	Контролни проверки	Провеждане на 1 контролна проверка с максимален брой точки на една проверка - 10	10
	Писмен изпит	Оценяване на постигнатите резултати от изпита.	30

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки	Слаб 2
При сумарен брой от 51-60 точки	Среден 3
При сумарен брой от 61-74 точки	Добър 4
При сумарен брой от 75-90 точки	Много добър 5
При сумарен брой от 90-100 точки	Отличен 6

Студентите се допускат до семестриален изпит при набрани минимум 50 точки от текущия контрол, в противен случай те представят допълнително самостоятелна разработка до набране на необходимия минимален брой.

Крайната оценка се оформя, съгласно приложената таблица по-горе в деня на изпита след писмено изпитване на студентите и в присъствието на асистента, провеждащ семинарните занятия.

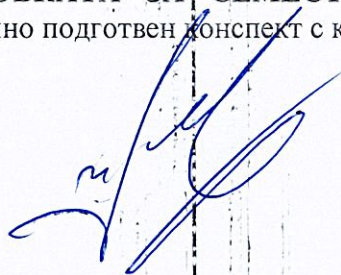
Студентите, получили най-малко 51 точки (51 %) от контрола на знанията и уменията получават по 5 кредита, съгласно системата за натрупване и трансфер на кредити.

Всички контролни работи, тестове, материали от изпита се съхраняват в предвидения от правилника за образователната дейност срок от 1 г.

Студентите се информират за организацията на провеждане на обучението, за особеностите на предвидения текущ контрол и за системата за оценка на знанията още на първата лекция и семинарно упражнение.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПОДГОТОВКАТА ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ –
изпитът се провежда по предварително подготвен конспект с конкретни въпроси.

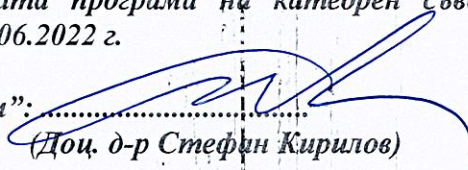
Автор на програмата:
Проф. д-р инж. Димитър Вергиев
катедра „Бизнес администрация“

Статут: на основен трудов договор
Година на въвеждане на програмата: 2022

Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на Катедра
„Туризм“ с протокол № 04/08.06.2022 г.

Ръководител катедра „Туризм“: .....

(Доц. д-р Стефин Кирилов)